

Engin Erkiner: 32 yılı geride bırakan PKK'nin salt bir silahlı mücadele hareketi olarak değerlendirilmesinin eksik olduğu, örgütün Kürt toplumunda önemli sosyal ve kültürel değişimin dinamiğini de temsil ettiği savunuluyor.

1978'den ve özellikle de 1984'ten günümüze kadar geçen zamana bakıldığında önemli bir değişim görülüyor. Bunu görmek için teorik tahlile gerek yok, zira Kürt toplumu için 2010 ile 1984 arasındaki büyük farklılık açık olarak görülebiliyor.

Başka bir yandan ise, bu belirleme önemli bir özellik taşıyor. Bakabilen herkesin görebileceği bir değişim söz konusudur.

Bu değişim hangi dinamiklerin sonucu ortaya çıkmıştır? Neden bugün görülen türden bir değişim ortaya çıkmıştır da başka türüsü çıkmamıştır?

Bu soruların cevaplandırılması bakabilmekten fazlasını, değişimin iç dinamiklerinin araştırılmasını gerektirir. **KIRDAN KENTE, BİR BÖLGEDEN ÖTEKİNE...**

Geçtiğimiz otuz yıl içinde T.C. sınırları içinde yaşayan Kürtlerde şehirleşme önemli gelişme gösterdi. Daha önce ağırlıkla köylerde, kasabalarda yaşayan Kürtler arasında kentlerde yaşayanların oranı hızla yükseldi.

Köyden kente göçme, aynı zamanda, bölgeden bölgeye göçmeyi de içerdi.

Çok sayıda Kürt, yaşadıkları küçük yerleşim birimlerinden Batı ve Güney'in İstanbul, İzmir, Mersin gibi büyük kentlerine göç ettiler. (Ek olarak bu bölgelerdeki kasabaların da sayılması gerekir)

PKK VE TOPLUMSAL DEĞİŞİM

Geschrieben von: Erkiner

Sonntag, den 28. November 2010 um 17:18 Uhr - Aktualisiert Sonntag, den 28. November 2010 um 20:39 Uhr

---

Bu yerleşim birimlerinde gettolara çok benzeyen yerleşim bölgelerinde yaşamaya başladılar.

Bu göçün bir nedeni ekonomiktir.

Son otuz yılda ülkede hayvancılık çökme noktasına geldi. Türkiye eskiden yiyecek ithal etmeyen az sayıda ülkeden birisi iken, bu alanda artan oranda ithalata yönelmek zorunda kaldı.

Kırsal alandaki yoksullaşmanın artışı çok insanı göçe ve kentlerdeki küçük hizmet sektöründe çalışmaya itti.

Göçün bir başka nedeni, devletin zorlamasıdır. Dağlarda, yaylalarda bulunan çok sayıda küçük yerleşim birimi zorla boşaltıldı. Burada yaşayan insanlar kentlere göçe zorlandılar. Gerekçe, "PKK'nin kırsal alandaki desteğini ortadan kaldırmak" idi.

Zorla göç ettirilenler önce Diyarbakır gibi bölge kentlerine geldiler, ardından bir bölümü Batı'daki kentlere göç etti.

Eskiden büyük oranda belirli bir bölgede yaşayan Kürtler son 25 yılda ülke geneline yayıldılar. Kürt halkının yaklaşık yüzde 40'ının nüfusun ağırlıkla Kürtlerden oluşmadığı yerleşim birimlerinde yaşaması söz konusudur ve bu oran gittikçe artmaktadır.

"Bağımsız Kürdistan'dan ülkenin bütün olarak demokratikleştirilmesi" anlayışına geçişte, bu demografik değişimin önemli payı vardır.

DIŞ GÖÇ

PKK VE TOPLUMSAL DEĞİŞİM

Geschrieben von: Erkiner

Sonntag, den 28. November 2010 um 17:18 Uhr - Aktualisiert Sonntag, den 28. November 2010 um 20:39 Uhr

---

Bu konuda sayı vermek oldukça zor, ancak görünen köy de klavuz istemiyor. Küçük yerleşim birimlerinin zorla boşaltılması ve ağır baskılar sonucu çok sayıda Kürt Avrupa ülkelerine geldi ve iltica etti. Kürt ilticacı sayısında 1990'lı yıllardan başlayarak büyük bir artış söz konusudur.

12 Eylül 1980 sonrasında da zamanın Kürt solundan politik ilticacılar vardı, ama sonraki yıllarda politik iltica bir çeşit "halk karakteri" kazanmaya başladı.

Benzer bir gelişmeyi önceki yıllarda Türkler de yaşamıştı.

Büyük sayılara varan dış göç, bir halkın dünyaya açılmasında önemli bir aşamayı oluşturur.

Kürtler, Türklerden daha fazla oranda Ortadoğulu bir halktır.

Avrupa ülkeleri ve özellikle Almanya ağırlıkta olmak üzere dünyanın birçok ülkesine göç etmek zorunda kalmak, orada yerleşmek ve gelişen iletişim olanakları sayesinde sürekli irtibat halinde olmak, Kürtlerin Ortadoğulu özelliklerini azaltmıştır.

Son 25 yılda Türklerde her zaman var olan Ortadoğululuk artarken, Kürtlerde azalma görülüyor.

ORTADOĞULULUKTAN UZAKLAŞMAK

Ortadoğululuğun önemli göstergelerinden birisini politik alanda görmek mümkündür.

PKK VE TOPLUMSAL DEĞİŞİM

Geschrieben von: Erkiner

Sonntag, den 28. November 2010 um 17:18 Uhr - Aktualisiert Sonntag, den 28. November 2010 um 20:39 Uhr

---

Ortadoğu, çözülmeyen sorunlar bölgesidir. Ortadoğu'da sorun çözülmez, sadece şekil değiştirir.

Örgütler yıllarca süren emek harcarlar, büyük özveri gösterilir, çok sayıda insan hayatını kaybeder, ama yıllarca uğraşılan sorun çözülmediği gibi, önemli bir ilerlemeden bile söz edilemez.

PKK ise sürekli olarak sorunlardan çıkış yolları arar. Bunların bir bölümü deneme yanılma yoluyla yapılır, yapılmak zorundadır ama sonuçta önemli değişimler ortaya çıkar.

Ortadoğu bölgesinin alameti farikası değişmezliktir. Değişiyor gibi görünen durumlarda bile değişen şekildir...

PKK ise önemli değişimler geçirmiş ve bu değişimleri geniş bir kitleyle birlikte gerçekleştirebilmiştir.

Yirmi beş yıl öncesini hatırlayın...

Bağımsız Kürdistan'ı savunmayan, ihanetçilikle suçlanırdı. Özerklik için de aynısı söylenirdi. Bir süreden beri ise başka bir durum söz konusudur.

Bu değişime bir yönüyle PKK yön vermiştir, başka bir yönüyle ise, koşulların kendisini götürdüğü yere karşı direnmemiş, oraya daha bilinçli gitmeye çalışmıştır.

Gelişmenin yönünü görmek, kendini buna hazırlamak ve çok sayıda insanı da ikna etmek kolay iş değildir. Bütün mesele kendi marifetinle sana ait olmayan marifet arasındaki sınırı iyi görmektedir.

PKK VE TOPLUMSAL DEĞİŞİM

Geschrieben von: Erkiner

Sonntag, den 28. November 2010 um 17:18 Uhr - Aktualisiert Sonntag, den 28. November 2010 um 20:39 Uhr

---

Örnek olarak kadınların konumunu ele alalım.

KÜRT KADINLARI

Kürt kadınlarındaki büyük uyanış ve bu uyanışın toplumsal mücadelede aktif rol almakla kendini göstermesi açık olarak görülüyor.

Neden daha uzun bir silahlı mücadele geleneğine sahip olunan Güney Kürdistan'da böyle olmadı da, Kuzey'de oldu?

“Oradakilerin kafa yapısı feodaldır” belirlemesi cevap sayılmaz.

Feodal kafa yapısı gökten inmez, içinde yaşanılan sosyo-ekonomik koşullardan doğar. Kapitalizmin az gelişmiş olduğu koşullarda yaşıyor iseniz, bu ortamın yarattığı kafa yapısını da ancak sınırlı olarak aşabilirsiniz.

Türkiye, bölge ülkeleri arasında, kapitalizmin çarpık da olsa en gelişmiş olduğu ülkedir.

Kapitalizm kadını evden çıkarır, üretim sürecinde yer almaya zorlar ve önceki döneme ait değer yargılarını yıkmaya başlar.

Böyle bir durumda, kadınların gelişmeleri, ön plana çıkmaları, kendilerini kabul ettirmeleri, yarı feodal ilişkilerin yaşandığı bir topluma göre daha kolaydır.

PKK VE TOPLUMSAL DEĞİŞİM

Geschrieben von: Erkiner

Sonntag, den 28. November 2010 um 17:18 Uhr - Aktualisiert Sonntag, den 28. November 2010 um 20:39 Uhr

---

Silahlı mücadelenin bu süreci ileriye itmesi söz konusudur.

Bulunduęu çevreden çıkmak isteyen ama gidecek yer bulamayan kadınlar için "dağa gitmek" ciddi bir kurtuluş yolu olmuştur.

Bu uygulama yeni değildir.

Silahlı mücadelenin uzun sürdüğü Çin ve Vietnam gibi ülkelerde de kurtarılmıő bölge statüsündeki alanlarda başka bir toplumsal yaőam tarzının temelleri atılmıőtır.

Bu bölge görece büyük olduğunda, toplumun geri kalanıyla sürekli iliőki içinde olmuş ve onun değişiminde önemli rol oynamıőtır.

Kandil de benzer bir fonksiyona sahiptir.

Kürt kadınlarının demokratik özerklik projesine erkeklerden daha fazla sahip çıkmaları kolaylıkla anlaşılabilir.

Yaőanılabilecek başka yer yok!

Erkeklerin çok eőlilięinin yasal güvence altına alındığı, kadın sünnetinin yaygın olduğu, kadının toplumsal yaőamdan sürekli dıőlandıęı Güney Kürdistan'da mı yaőayacaksınız?

Bugünkü haliyle Türk toplumuyla birlikte yaőamak kolay değil, ama Güney'de yaőamak daha da zor.

ÖCALAN VE KEMALİZM

Sonuçta Abdullah Öcalan'ın Kemalizm'den sık söz etmesi konusuna gelmek istiyorum.

Kimine göre, Öcalan zaten Kemalisttir, o nedenle çok söz etmektedir. Kimine göre ise, devlete hoş görünmek için Kemalizmden medet ummaktadır.

İki belirleme de doğru değildir ve burada Kemalizmin başka bir yorumuna girmek gerekir:

Kemalizm, Türkler için, doğruluk ile batıllık arasında yeni bir üslup, farklı bir yol bulma çabasıdır ve başarılı olamamıştır.

Türkler Balkanlıdır, Kafkaslıdır, Ortadoğuludur ve Anadoluludur... Kendi içlerinde bile değişik bileşenleri birleştirmekte başarılı olamayanlar, Anadolu'nun halklar çeşitliliğini nasıl birleştirsiner?

Öcalan da değişik bileşenler arasında birlikte yaşamının farklı bir üslubunu, yolunu bulmayı deniyor. Bu durumda Kemalizmin derslerinin önemle dikkate alınması gereklidir.

Denilebilir ki, PKK, en az otuz yıl öncesindeki kadar önemli bir ayrımı öncesindedir.

Geçmişten önemli bir farklılık, Türklerin de böylesi bir ayrımına gelmiş olmalarıdır.

Bir kesim İslamcılaşıyor ve Ortadoğululaşılıyor. Bu iki özellik birbirinden ayrılamaz.

PKK VE TOPLUMSAL DEĞİŞİM

Geschrieben von: Erkiner

Sonntag, den 28. November 2010 um 17:18 Uhr - Aktualisiert Sonntag, den 28. November 2010 um 20:39 Uhr

---

Başka bir kesim ise, başarısız olmuş Kemalizme sarılıyor. Başka bir yol bulamıyor ve tepki olarak ona sarılıyor.

Kemalizmin başarısız olduğunu söylemek yetmez. Yeni üretilip gerçekleştirilerek eskinin yerini alamadıkça, eski sürer, çürüyerek de olsa sürer.

Çok çeşitliliğin tümünü birden içerebilecek yeni bir üslup bulmak çabası sadece Kürtler değil, Türkler için de büyük önem taşıyor.

Eskiye eleştirmeyi bırakmadan ondan biraz uzaklaşmak ve yeniyi üretmeye daha fazla yönelmek gerekli...